

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОСУ УКРАЇНИ

Інтерв'ю

Найголовніший
маркер
нашої
ідентичності

▶ СТОР. 6

Тарас КРЕМІНЬ.

До 90-х роковин Голодомору- геноциду

Жертвами
сталінської
ненависті
стали чотири
мільйони дітей

▶ СТОР. 7

Перспектива

Дунай зарибали осетровими

▶ СТОР. 8

№ 215 (8232)

ЧЕТВЕР, 26 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Цінуємо кожен крок, кожне рішення та дію заради нашого народу

Олаф ШОЛЬЦ:
Той, хто інвестує
в Україну зараз,
інвестує в майбутнього
члена ЄС

Більшість людей у світі знають Україну завдяки нашій сміливості. Так само глобальним брендом є німецька надійність, зауважив Президент України Володимир Зеленський, виступаючи в онлайн-форматі на 6-му німецько-українському економічному форумі «Відновлення, розумне зростання та безпека». «Працюючи разом, ми можемо поєднати найкращі якості наших народів і спільно дати — Україні та Німеччина — нашій Європі шанс зрости. Більше безпеки. Більше розвитку. Більше робочих місць. Більше можливостей для звичайних родин, які працюють, жити гідним життям. І більше сили для нашого континенту», — заявив Президент.

У форумі, який відбувся в Берліні 24 жовтня, взяло участь більш як 500 представників політикуму та бізнесу, в тому числі Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц, німецькі та українські міністри і керівники бізнесу.

▶ СТОР. 5

Основна увага — захист неба і нові системи ППО

Президент Володимир Зеленський у Києві провів зустріч із міністром оборони Королівства Данія Троельсом Люндом Поульсеном. Глава держави висловив подяку уряду Данії, а також усьому данському суспільству за потужну підтримку з перших днів повномасштабної російської агресії та теплий прийом українців. Володимир Зеленський також окремо відзначив взірцевий патронат Данії над відновленням Миколаєва та важливу підтримку з боку офіційного Копенгагена на шляху України до Євросоюзу. Основну увагу під час зустрічі було приділено питанням посилення українського неба сучасними винищувачами та новими системами протиповітряної оборони. Було обговорено співпрацю в межах авіаційної коаліції та тренування українських пілотів на літаках F-16, які Данія та інші партнери готуються передати Україні.

Фото: rada.gov.ua

Українська парламентська делегація на чолі з Першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Корнієнком під час зустрічі з Президентом Міжпарламентського союзу Дуарте Пашеку (четвертий праворуч).

23—27 жовтня українська делегація на чолі з Першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Корнієнком перебуває з робочим візитом у Республіці Ангола. Зокрема, програмою візиту передбачена участь делегатів у заходах 147-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу. Насамперед перед початком роботи Асамблеї Перший заступник

Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко окреслив мету робочого візиту в інтерв'ю португальському виданню *Lusa* — «зробити разом зі світом усе, щоби жодні конфлікти та агресії ніколи не повторювалися». «Безпека та мир в Україні — серед основного на шляху до цієї мети», — наголосив він.

▶ СТОР. 2

ФРОНТ

рашистів лякають диверсійні операції ЗСУ у їхньому тилу

Уночі 25 жовтня російська армія запустила по Україні 11 ударних дронів. Сили ППО збили всі ворожі безпілотники. Протиповітряна оборона працювала в Черкаській, Херсонській, Полтавській, Житомирській, Хмельницькій та Миколаївській областях.

Зокрема, російські терористи завдали удару неподалік Хмельницької АЕС. Через пошкодження ліній електропередач знеструмлено 1 860 споживачів у містах Славута та Нетішин Хмельницької області, повідомляє Мінекономіки.

За даними Генштабу ЗСУ на 25.10, російські окупанти намагалися атакувати на Авдіївському, Бахмутському, Куп'янському, Лиманському, Мар'їнському, Шахтарському та Запорізькому напрямках.

▶ СТОР. 8

ПОДІЇ

Магазини перейшли на державну

У Миколаєві за тиждень обстежили понад 250 закладів торгівлі на предмет дотримання мовного законодавства. У Корабельному районі перевірили 47 закладів торгівлі та сфери послуг. Виявили п'ять порушень, чотирьом власникам винесли попередження щодо необхідності замінити вивіски, подані недержавною мовою.

У Центральному районі власників 12 закладів торгівлі та надання послуг попередили про необхідність замінити назви закладів, рекламні вивіски, оголошення, подані недержавною мовою. Загалом перевірили понад 100 об'єктів. У Заводському районі обстежили об'єкти, розташовані на вул.: Пушкінська, Шосейна, Морехідна, Гонгадзе, Лазурна, Озерна. За результатами перевірки 20 закладів торгівлі та сфери послуг шести власникам винесли попередження, повідомляє наш власкор Олена ІВАШКО.

КОРОТКО

■ У Тернопільській ОВА відбулася координаційна зустріч партнерів Кластера з питань захисту Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні, під час якої презентували Стратегію реагування та розширення напрямів співпраці щодо допомоги внутрішньо переміщеним особам в області, **довідалася наш власкор Ірина КОЗАК.**

■ XIX обласний фестиваль творчості дітей та молоді з інвалідністю «Райдуга-2023» відбувся днями в Іршанську на Житомирщині, **повідомляє наш власкор Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.**

■ Буквинські будівельники у межах проекту «Пліч-о-пліч» відновили на Херсонщині 24 будинки, **інформує наш власкор Сергій СУЛИМА.**

■ З початку 2023 року на території Рівненської області виникло 996 пожеж, більшість — у будівлях житлового сектору, **передає наш власкор Олександра ЮРКОВА.**

Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук зустрівся з Президентом Чеської Республіки Петром Павелом

Сторони обговорили низку важливих питань, зокрема, поточну ситуацію на фронті та в енергетичній сфері, оборонні потреби України, європейську та євроатлантичну інтеграцію України, а також реалізацію Формули миру Президента України Володимира Зеленського.

Насамперед Голова Верховної Ради України висловив вдячність за всю допомогу, яку Чехія надала й продовжує надавати Україні: військову, фінансову та гуманітарну. За результатами зустрічі, він наголосив, що почув підтвердження, що Чехія так само стоятиме пліч-о-пліч з Україною.

Також Руслан Стефанчук подякував Чеській Республіці за готовність допомагати Україні на шляху до членства в Євросоюзі. Спікер Парламенту України поінформував, що Верховна Рада України прийняла всі законодавчі акти, необхідні для виконання рекомендацій Єврокомісії.

«Наступного року, під час Вашингтонського саміту, Україна прагне отримати запрошення на членство до Альянсу й чітке розуміння часу набуття членства», — акцентував водночас Голова Верховної Ради України.

Насамкінець Спікер Парламенту України звернувся до Президента Чеської Республіки Петра Павела розглянути можливість стати співлідером, у реалізації якого вона є співлідером, а також сьомого пункту — «Відновлення справедливості».

вже офіційно підтвердила готовність взяти участь в імплементації першого пункту «Радіаційна та ядерна безпека», у реалізації якого вона є співлідером, а також сьомого пункту — «Відновлення справедливості».

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото: rada.gov.ua

Сподіваємося на подальшу оборонну підтримку

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук зустрівся з Міністром закордонних справ Чеської Республіки Яном Липавським.

Сторони обговорили актуальні питання україно-чеського співробітництва, оборонних потреб України, євроатлантичного та євроінтеграційного шляху України, а також реалізації Формули миру Президента України Володимира Зеленського.

«Важливо, що Чехія, як ніхто інший, розуміє, що Україна захищає не лише себе й свою свободу, а й увесь демократичний світ», — наголосив Голова Верховної Ради України, зауваживши, що дуже важливо відчувати підтримку партнерів.

Руслан Стефанчук зазначив, що Україна цінує, що Чехія була однією з перших країн, яка прийняла національну програму відбудови України.

Окрім того, Спікер Парламенту України висловив вдячність Чехії за надважливу військову, фінансову й гуманітарну допомогу, яка надається нашій державі впродовж усього періоду повномасштабного вторгнення росії в Україну.

«Україна потребує систем ППО, артилерії та боеприпасів, важкої бойової техніки», — наголосив Голова Верховної Ради України, додавши,

що Україна дуже сподівається на подальшу оборонну підтримку від Чехії та всіх світових партнерів.

«У світлі Вашингтонського саміту наступного року ми очікуємо отримати запрошення на членство до Організації Північноатлантичного договору та чітке розуміння часу набуття членства», — зазначив Руслан Стефанчук.

Насамкінець Руслан Стефанчук акцентував, що Україна розраховує на сприяння Чехії у практичній реалізації української Формули миру.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото: rada.gov.ua

Співпрацювати задля вдосконалення стандартів парламентських процесів і процедур

Верховна Рада України та Парламент Республіки Молдова підписали Меморандум про взаєморозуміння

Під час офіційного візиту до Чеської Республіки Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук та Президент Парламенту Республіки Молдова Ігор Гросу підписали Меморандум про взаєморозуміння.

Сторони погодилися розвивати, консолідувати та інтенсифікувати співробітництво з метою врегулювання підтримки парламентських процесів і процедур, включно зі зміцненням інституційної спроможності обох парламентів.

Водночас сторони домовилися співпрацювати задля вдосконалення стандартів парламентських процесів і процедур, що дозволило ефективно інкорпорувати порядок денний інтеграції до Європейського Союзу, а також інтенсифікувати співробітництво у сфері безпеки, зокрема, з трансатлантичними партнерами. Це також стосується забезпечення

двосторонніх консультацій та узгодження позицій, у разі необхідності, через представників Сторін, у межах Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Міжпарламентського союзу, Парламентської Асамблеї Чорноморського Економічного Співробітництва, інших міжнародних і регіональних парламентських організацій.

Водночас сторони погодилися з важливістю співпраці у контексті війни російської федерації проти України та комплексу заходів із метою взаємної підтримки. Зокрема, щодо підтримки запропонованої Україною Формули миру, яка забезпечить всеосяжний, справедливий і тривалий мир для України та безпеку для всього світу, й визнання Голодомору 1932—1933 років в Україні геноцидом українського народу.

Насамкінець сторони домовилися про проведення взаємних візитів на рівні керівництва парламентів, спільні засідання парламентських комітетів, а також тренінги й обмін досвідом, спрямовані на зміцнення професійного потенціалу співробітників секретаріатів обох парламентів.

Верховна Рада України та Дойл Парламенту Ірландії підписали Меморандум про взаєморозуміння

Під час офіційного візиту до Чеської Республіки Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук та Голова Дойлу Парламенту Ірландії Шон О'Фаріл підписали Меморандум про взаєморозуміння.

Метою є створення спільної основи для підтримки розвитку парламентських процесів і процедур у Верховній Раді України та сприяння розбудові її інституційної спроможності, щоби підтримувати Україну на шляху до Перемоги, відновлення територіальної цілісності та суверенітету, післявоєнної відбудови й процесу європейської інтеграції.

Водночас сторони домовилися працювати разом задля підвищення необхідної прозорості та відкритості роботи Верховної

Ради України для громадськості; підтримки фахівців Апарату Верховної Ради України у наданні експертної інформації народним депутатам України, як ефективно сприяти виконанню зобов'язань, пов'язаних із процесами європейської інтеграції, а також задля зміцнення інституційної бази для проведення аналізу й досліджень законодавчого процесу на підтримку та в інтересах Верховної Ради України.

Відповідно, українська та ірландська сторони здійснюватимуть навчальні візити та обмін кращими практиками й досвідом між парламентаріями.

Насамкінець Парламент України та Дойл Парламенту Ірландії організуватимуть парламентські конференції, семінари, круглі столи та інші проекти для підтримання ініціатив Євросоюзу, спрямованих на надання демократичної й інституційної підтримки Верховній Раді України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Цінуємо кожен крок, кожне рішення та дію заради нашого народу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Ескаляція конфліктів на планеті, на жаль, відволікає глобальну спільноту від війни в Україні, але наше завдання — за допомогою поправок до резолюції, перемовин і виступів показати спільні риси цих подій. Зокрема, ми акцентуємо на проблемах експлуатації, насильства й незаконного всиновлення дітей із зони війни, проводимо тематичну виставку і лобіюємо пропозиції до резолюції Генасамблеї», — також повідомив про плани делегації член Комітету з питань антикорупційної політики Олексій Жмеренецький. Він наголосив, що парламентські делегати просуватимуть питання відновлення спроможності ООН, зокрема, усунення незаконної участі росії та справедливої представлення всієї світової спільноти у Радбезі ООН. «Боремося за те, щоби на наступному з'їзді організувати спеціальні слухання та резолюцію Комітету Міжпарламентського союзу на цю тему», — зауважив Олексій Жмеренецький.

Важливі зустрічі

У межах роботи на полях заходу українські парламентські делегати провели зустріч із Президентом Міжпарламентського союзу (МПС) Дуарте Пашеку. Вони висловили вдячність за підтримку та потужний особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України. «Цінуємо кожен крок, кожне рішення та дію заради українського народу», — акцентував Олександр Корнієнко.

Під час зустрічі з федеральним депутатом Бразилії Клаудіу Кажаду

Перший заступник Голови Верховної Ради України зацентував на Формулі миру Президента України Володимира Зеленського й запросив Бразилію до участі у її реалізації. Делегати також обговорили з колегами конкретні пункти, зокрема, продовольчу безпеку. Водночас Олександр Корнієнко наголосив на важливості й сподіванні щодо визнання Палатою депутатів Національного конгресу Бразилії Голодомору 1932—1933 років геноцидом українського народу.

«Позиція Бразилії поступово змінюється у правильному напрямі. У Генеральній Асамблеї ООН Бразилія підтримує резолюції на захист територіальної цілісності та суверенітету України. Бразилія може стати постійним членом Ради Безпеки ООН, але за умови активної протидії агресії й підтримки жертви агресії», — зацентував, за результатами зустрічі, член української парламентської делегації, голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Мережко.

Під час зустрічі з представниками Південно-Африканської Республіки Перший віцепікер поінформував колег про поточну безпекову ситуацію в Україні, зокрема, нещодавні ракетні удари та їхні наслідки. Також Олександр Корнієнко докладно розповів про зернову ініціативу, оскільки Україна експортувала зерно, попри систематичні перешкоджання з боку держави-терориста. Водночас він висловив очікування, що Південно-Африканська Республіка приєднається до міжнародних зусиль, спрямованих на запобігання спробам росії порушувати міжнародні зоб'язання та шантажувати світ новими продовольчими кризами.

Із делегацією Великої Британії парламентська делегація на чолі з Олександром Корнієнком вела діалог про виклики цієї зими та ймовірні потреби внаслідок ракетних обстрілів інфраструктурних об'єктів. Перший віцепікер звернув увагу на питання примусово депортованих на територію російської федерації українських дітей та діях заради повернення всіх дорослих — до своїх родин. Крім того, сторони обговорили виробництво зброї, що є одним із головних для деокупації українських територій та встановлення справедливого миру.

У межах першого дня роботи на полях засідання 147-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу Перший заступник Голови Верховної Ради України також взяв участь в інавгураційній церемонії та прийомі на честь Президента Республіки Анголи Жуана Лоренсу.

Виставка «Війна голосами дітей»

У кулуарах 147-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу, яка у понеділок, 23 жовтня, розпочала роботу в Анголі, українська делегація розмістила виставку дитячих малюнків — «Війна голосами дітей». Офіційне відкриття виставки відбулося під час роботи Асамблеї у середу, 25 жовтня.

Експозиція присвячена російсько-українській війні та покликана привернути увагу парламентаріїв — делегатів Асамблеї — до теми депортації та викрадення

українських дітей країною-терористом.

Окрім того, у планах української делегації — проведення заходу в межах МПС «Життя без кордонів: Вшанування пам'яті дітей, втрачених на війні».

Вибори нового Президента МПС

Насамкінець наприкінці роботи Асамблеї відбудуться вибори Президента Міжпарламентського союзу. Зокрема, вже розпочалося обговорення кандидатур на посаду, на яку претендують представники Сенегалу, Танзанії, Сомалі й Малаві.

«Для нас принципово важливо, щоби Президенткою МПС стала та кандидатка, яка має чітку позицію проти російської агресії», — акцентував Олександр Мережко.

Обрання парламентських делегатів

У перший день роботи засідання 147-ї Асамблеї МПС голову Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександра Мережко було обрано членом Бюро Комітету миру й безпеки, а Артура Герасимова — членом Бюро Комітету зі сталого розвитку. Представляла обох кандидатів, які отримали одноголосну підтримку, перед геополітичною групою 12+ членкиня Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування Леся Василенко.

До складу парламентської делегації також входять: голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Мережко, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді й спорту Жан Беленюк, членкиня Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування Леся Василенко, членкиня Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Ольга Руденко, член Комітету з питань антикорупційної політики Олексій Жмеренецький, член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики Олександр Санченко та член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Дмитро Шпенюк.

ДОВІДКОВО

Міжпарламентський союз — це всесвітня організація національних парламентів. Членами цієї організації є, на сьогодні, 162 парламенти світу.

Міжпарламентський союз є насамперед політичним форумом членів національних парламентів.

Це унікальна інституція, яка на регулярній основі збирає парламентаріїв з усіх куточків земної кулі, що представляють усі різновиди державного устрою та весь спектр політичних партій.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Україна отримала запрошення стати спостерігачем Парламентської асамблеї Співдружності португаломовних країн

Про це повідомив Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко (на знімку четвертий праворуч) за результатами зустрічі з Президенткою Парламентської асамблеї Співдружності португаломовних країн пані доктором Тересою Ефуа Асанго у межах роботи засідання 147-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу.

До Співдружності португаломовних країн входить дев'ять держав-членів: Португалія, Бразилія, Ангола, Мозамбік, Кабо-Верде, Гвінея-Бісау, Сан-Томе і Принсіпі, Східний Тимор та Екваторіальна Гвінея.

«Наша держава зацікавлена в налагодженні співробітництва зі Співдружністю португаломовних країн, зокрема, в економічній, соціальній та культурній сферах із державами—членами організації, на основі поваги до принципів Статуту ООН», — зауважив Олександр Корнієнко.

Також він наголосив, що Україна прагне отримати ста-

тус асоційованого спостерігача в організації й готова здійснити необхідні практичні кроки для цього.

Водночас сторони обговорили тему продовольчої безпеки та ситуацію з експортом українського зерна. «росія систематично перешкоджає нор-

мальному функціонуванню Чорноморської зернової ініціативи та атакує українські порти», — акцентував Перший віцеспікер, додавши, що попри зупинку зернового коридору російською федерацією Україна продовжить годувати світ і нарощувати експорт.

Насамкінець Перший заступник Голови Верховної Ради України наголосив, що обидві сторони рухаються у правильному напрямку для зміцнення двосторонніх відносин.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.
Фото rada.gov.ua.

У НОМЕР

Маскувальні сітки не помітні для дронів

На рахунку волонтерського центру «Маскувальні феї» незліченна кількість захисних сіток. Цими днями виконують замовлення для бійців в осінніх кольорах. До ініціативи долучилася й народна депутатка Оксана Савчук.

«Наступні сітки вже будуть білі, щоб сховати від ворожих очей наших воїнів і техніку взимку, — зазначила Оксана Савчук. — Кожну сітку волонтери перевіряють на щільність, бо дуже важливо, аби прикриття було якісне. Тому ініціатива дуже потребує вільних рук. Матеріалами тут забезпечують. Особливо є й техніка плетіння: вироби створюють так, щоб їх не помічали камери дронів».

Сітки відправляють нашим захисникам на Запорізькому, Херсонському та Донецькому напрямках. Бійці звертаються через волонтерів або й безпосередньо. Приходять під час своїх відпусток додому, підказують, що саме потрібно.

Волонтери «Маскувальних фей» разом із благодійним фондом «Добро-Дії» основу для захисних сіток замовляли у Польщі. Хотіли закупити чотири тисячі квадратних метрів, а придбали вдвічі більше. Як повідомила Галина Батюк, усе це завдяки тому, що ініціативу фінансово підтримали добровільці з Івано-Франківська. Адже донат лише в 11 гривень — це квадратний метр маскуванню. Наче невелика сума для кожного — а результат вагомий.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.

Попри зупинку зернового коридору російською федерацією Україна продовжить годувати світ і нарощувати експорт

3

Четвер, 26 жовтня 2023 року. № 38

Офіційне

друковане видання
Верховної Ради
України — газета
«Голос України»

ГОЛОС УКРАЇНИ

Закон України

Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України

Цей Закон визначає порядок утворення, ліквідації, встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць, їх найменування та перейменування, вирішення інших питань адміністративно-територіального устрою України.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Населені пункти та поселення
1. Населеним пунктом є компактно заселене місце проживання людей, що утворилося внаслідок історичних традицій, господарської та іншої діяльності, має сталий склад населення, власну назву та відокремлену територію із встановленими у передбаченому законом порядком межами.

2. Міста, селища, села за містобудівними та соціально-економічними характеристиками є категоріями населених пунктів.

3. Місто є населеним пунктом з переважно компактною забудовою, загальна чисельність жителів якого становить не менш як 10 тисяч.

4. Селище є населеним пунктом з переважно садибною забудовою, загальна чисельність жителів якого становить менше 5 тисяч.

5. Село є населеним пунктом із садибною забудовою, загальна чисельність жителів якого становить менше 5 тисяч.

6. Міста є міськими, а селища та села — сільськими населеними пунктами.

7. Поселення є компактним місцем проживання людей за межами населеного пункту, яке не має сталого складу населення та не віднесено до категорії населеного пункту.

8. Населені пункти можуть утворюватися на основі поселень у порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 2. Утворення (ліквідація) населених пунктів, встановлення (зміна) їхніх меж, віднесення населених пунктів до іншої категорії

1. Під час утворення (ліквідації) населених пунктів, встановлення (зміни) їхніх меж, віднесення населених пунктів до іншої категорії враховуються:

- 1) історичні, географічні, соціально-економічні, природні, екологічні, етнічні, культурні умови місцевості;
- 2) якість та доступність надання адміністративних та інших послуг;
- 3) ефективність та якість управління територією;
- 4) демографічна ситуація;
- 5) транспортна доступність та комунікація;
- 6) наслідки стихійних лих, техногенних аварій та воєнних дій.

2. Під час утворення (ліквідації) населених пунктів, встановлення (зміни) їхніх меж, віднесення населених пунктів до іншої категорії забезпечується інфраструктурна та фінансова спроможність місцевого самоврядування здійснювати визначені законом повноваження на відповідній території.

Стаття 3. Район у місті

1. Район у місті може бути утворений (ліквідований) за рішенням міської ради з метою оптимізації управління, належного здійснення органами місцевого самоврядування повноважень та надання відповідних послуг.

Розділ II. ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ ОКРЕМИХ ПИТАНЬ АДМИНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Стаття 4. Порядок утворення (ліквідації) районів, встановлення (зміни) їхніх меж, зміни адміністративних центрів районів

1. Утворення (ліквідація) районів, встановлення (зміна) їхніх меж, зміна адміністративних центрів районів здійснюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

2. Межі району встановлюються (змінюються) за проектами землеустрою щодо

встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.

3. Назва району та його адміністративний центр визначаються у рішенні про утворення відповідного району.

4. До пояснювальної записки до проекту рішення про утворення (ліквідацію) району, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) обґрунтування доцільності утворення (ліквідації) району;
- 2) відомості про чисельність жителів району, який пропонується утворити (ліквідувати);
- 3) відомості щодо історичних особливостей та географічного розташування населеного пункту, який пропонується визначити адміністративним центром району, наявності інфраструктури для розміщення місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування району у такому населеному пункті;
- 4) карта-схема новоутвореного району.

5. До пояснювальної записки до проекту рішення про встановлення (зміну) меж району, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) обґрунтування доцільності встановлення (зміни) меж району;
- 2) відомості про чисельність жителів району;
- 3) відомості про проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж району;
- 4) карта-схема встановлення (зміни) меж району.
6. Зміна адміністративного центру району здійснюється шляхом внесення відповідної зміни до рішення про утворення району.

До пояснювальної записки до проекту рішення про зміну адміністративного центру району, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) обґрунтування доцільності зміни адміністративного центру району;
- 2) відомості щодо історичних особливостей та географічного розташування населеного пункту, який пропонується визначити адміністративним центром району, наявності інфраструктури для розміщення місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування району у такому населеному пункті.
7. Фінансування витрат, пов'язаних з утворенням (ліквідацією) районів, встановленням (зміною) їхніх меж, зміною адміністративного центру району, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 5. Порядок утворення (ліквідації) населеного пункту

1. Утворення населених пунктів здійснюється Кабінетом Міністрів України з урахуванням вимог статті 2 цього Закону на підставі подання сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване поселення, на основі якого пропонується утворити населений пункт.

2. Утворення населених пунктів здійснюється за умови, що поселення, на основі якого пропонується утворити населений пункт, відповідає вимогам, визначеним частиною третьою, четвертою або п'ятою статті 1 цього Закону.

3. До подання сільської, селищної, міської ради про утворення населеного пункту додаються:

- 1) техніко-економічне обґрунтування доцільності утворення населеного пункту, склад та зміст якого визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування;
- 2) пропозиція щодо назви населеного пункту та обґрунтування запропонованої назви з посиланням на історичні, географічні, соціально-економічні, природні, екологічні, етнічні, культурні умови місцевості;

ЗАКІНЧЕННЯ НА 2-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

3) відомості про чисельність жителів відповідного поселення;

4) карта-схема місцевості із зазначенням місця розташування відповідного поселення.

4. Після прийняття рішення про утворення населеного пункту Кабінет Міністрів України вносить на розгляд Верховної Ради України проект рішення про найменування відповідного населеного пункту в порядку, визначеному цим Законом.

5. Рішення Кабінету Міністрів України про утворення населеного пункту набирає чинності одночасно з набранням чинності рішенням Верховної Ради України про найменування відповідного населеного пункту.

6. Ліквідація населених пунктів здійснюється Кабінетом Міністрів України з урахуванням вимог статті 2 цього Закону на підставі подання сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташований населений пункт, або подання Ради міністрів Автономної Республіки Крим, відповідної обласної державної адміністрації.

7. Населений пункт може бути ліквідований у разі відсутності в ньому зареєстрованих (задекларованих) місць проживання (перебування) фізичних осіб, за умови що з моменту зняття з реєстрації місця проживання (виключення інформації про задеклароване місце проживання) останньої фізичної особи минуло не менше трьох років.

Інформація про відсутність у населеному пункті зареєстрованих (задекларованих) місць проживання (перебування) фізичних осіб надається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації фізичних осіб.

Населений пункт ліквідується у разі включення всієї території населеного пункту до складу іншого населеного пункту (інших населених пунктів).

8. Ліквідація населеного пункту не тягне за собою припинення права власності і права користування об'єктами нерухомого майна, що розташовані в межах ліквідованого населеного пункту.

9. Фінансування витрат, пов'язаних з утворенням, ліквідацією населеного пункту, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

10. Включення поселень до складу населених пунктів здійснюється у порядку, передбаченому статтею 8 цього Закону.

Стаття 6. Порядок встановлення (зміни) меж міста

1. Встановлення (зміна) меж міста здійснюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України на підставі звернення сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване місто.

2. Межі міста встановлюються (змінюються) за проектами землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.

3. До пояснювальної записки до проекту рішення про встановлення (зміну) меж міста, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) інформація про звернення сільської, селищної, міської ради про встановлення (зміну) меж міста;
- 2) обґрунтування доцільності встановлення (зміни) меж міста;
- 3) відомості про проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста;
- 4) карта-схема встановлення (зміни) меж міста;
- 5) інші документи (відомості), передбачені законом.

4. Фінансування витрат, пов'язаних із встановленням (зміною) меж міста, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 7. Порядок встановлення (зміни) меж селища, села

1. Встановлення (зміна) меж селища, села здійснюється сільською, селищною, міською радою, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне селище, село, якщо таке встановлення (зміна) меж не призводить до зміни меж території територіальної громади.

У разі якщо встановлення (зміна) меж селища, села призводить до зміни меж території територіальної громади, встановлення (зміна) меж селища, села здійснюється Кабінетом Міністрів України на підставі подання відповідної сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне селище, село.

2. У разі якщо встановлення (зміна) меж селища, села призводить до зміни меж території територіальної громади, до подання сільської, селищної, міської ради додаються:

- 1) обґрунтування доцільності встановлення (зміни) меж селища, села;
- 2) відомості про проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж селища, села;
- 3) карта-схема встановлення (зміни) меж селища, села;
- 4) інші документи (відомості), передбачені законом.

3. Фінансування витрат, пов'язаних із встановленням (зміною) меж селища, села, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 8. Порядок включення поселень до складу міст, селищ, сіл

1. Включення поселення до складу міста здійснюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України шляхом встановлення (зміни) меж міста у порядку, визначеному законом.

Включення поселення до складу селища, села здійснюється сільською, селищною, міською радою, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне селище, село, шляхом встановлення (зміни) меж селища, села, якщо таке включення не призводить до зміни меж території територіальної громади, у порядку, визначеному законом.

У разі якщо включення поселення до складу селища, села призводить до зміни меж території територіальної громади, включення поселення до складу селища, села здійснюється Кабінетом Міністрів України на підставі подання сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне поселення, у порядку, визначеному цим Законом.

2. Фінансування витрат, пов'язаних із включенням поселення до складу населеного пункту, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 9. Порядок встановлення (зміни) меж району у місті

1. Встановлення (зміна) меж районів у місті здійснюється відповідною міською радою.

При встановленні (зміні) меж району у місті не допускається зміна меж міста.

2. До проекту рішення міської ради про встановлення (зміну) меж району у місті додаються:

- 1) обґрунтування доцільності встановлення (зміни) меж району у місті;
- 2) карта-схема встановлення (зміни) меж району у місті.
3. Фінансування витрат, пов'язаних із встановленням (зміною) меж районів у місті, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 10. Порядок віднесення селищ, сіл до категорій міст

1. Віднесення селищ, сіл до категорії міст здійснюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України на підставі звернення сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне селище, село.

2. Віднесення селища, села до категорії міста здійснюється за умови, що таке селище, село відповідає вимогам, визначеним частиною третьою статті 1 цього Закону.

3. До пояснювальної записки до проекту рішення про віднесення селища, села до категорії міста, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) інформація про звернення сільської, селищної, міської ради про віднесення селища, села до категорії міста;
- 2) обґрунтування доцільності віднесення селища, села до категорії міста;
- 3) відомості про чисельність жителів відповідного селища, села.
4. Фінансування витрат, пов'язаних з віднесенням селища, села до категорії міста, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 11. Віднесення сіл до категорії селищ

1. Віднесення сіл до категорії селищ здійснюється Кабінетом Міністрів України на підставі подання сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне село.

2. Віднесення села до категорії селища здійснюється за умови, що таке село відповідає вимогам, визначеним частиною четвертою статті 1 цього Закону.

3. До подання сільської, селищної, міської ради про віднесення села до категорії селища додаються:

- 1) обґрунтування доцільності віднесення села до категорії селища;
- 2) відомості про чисельність жителів відповідного села.
4. Фінансування витрат, пов'язаних з віднесенням села до категорії селища, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 12. Віднесення міст до категорії селищ, сіл

1. Віднесення міст до категорії селищ, сіл здійснюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України на підставі звернення сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне місто.

2. Віднесення міста до категорії селища, села здійснюється за умови, що таке місто не відповідає вимогам, визначеним частиною третьою статті 1 цього Закону.

3. До звернення сільської, селищної, міської ради про віднесення міста до категорії селища, села додаються:

- 1) обґрунтування доцільності віднесення міста до категорії селища, села;
- 2) відомості про чисельність жителів відповідного міста.
4. Фінансування витрат, пов'язаних з віднесенням міста до категорії селища, села, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 13. Віднесення селищ до категорії сіл

1. Віднесення селищ до категорії сіл здійснюється Кабінетом Міністрів України на підставі подання відповідної сільської, селищної, міської ради, в межах території територіальної громади якої розташоване відповідне селище.

2. Віднесення селища до категорії села здійснюється за умови, що таке селище не відповідає вимогам, визначеним частиною четвертою статті 1 цього Закону.

3. До подання сільської, селищної, міської ради про віднесення селища до категорії села додаються:

1) обґрунтування доцільності віднесення селища до категорії села;

2) відомості про чисельність жителів відповідного селища.

4. Фінансування витрат, пов'язаних з віднесенням селища до категорії села, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Стаття 14. Порядок найменування (перейменування) районів

1. Кожний район має власну назву.

2. Назва району є похідною від назви населеного пункту, який є його адміністративним центром.

Як виняток, назва району може бути похідною від географічного чи історичного найменування території, на якій розташований відповідний район.

3. Найменування (перейменування) районів здійснюється Верховною Радою України.

4. Під час найменування (перейменування) району не допускається присвоєння йому назви району, яка існує в Україні.

5. Найменування району здійснюється одночасно з утворенням такого району.

6. Перейменування району здійснюється у разі:

- 1) зміни адміністративного центру району;
- 2) перейменування населеного пункту — адміністративного центру району.

Перейменування району в разі зміни адміністративного центру району або перейменування населеного пункту — адміністративного центру району може не здійснюватися, якщо назва такого району є похідною від географічного чи історичного найменування відповідної території.

7. До пояснювальної записки до проекту рішення про перейменування району, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) обґрунтування доцільності перейменування району;
- 2) обґрунтування запропонованої назви району з посиланням на географічні чи історичні умови місцевості.

У разі зміни адміністративного центру району, перейменування населеного пункту — адміністративного центру району до пояснювальної записки до проекту рішення про перейменування такого району не включаються відомості, передбачені абзацами другим і третім цієї частини.

8. Фінансування витрат, пов'язаних з найменуванням (перейменуванням) районів, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 15. Порядок найменування (перейменування) населених пунктів, районів у місті

1. Кожний населений пункт, район у місті має власну назву.

2. Найменування (перейменування) населених пунктів здійснюється Верховною Радою України.

3. Під час найменування (перейменування) населеного пункту не допускається присвоєння йому назви іншого населеного пункту, яка існує в межах району.

При віднесенні населеного пункту до іншої категорії у разі, якщо в межах відповідного району існує населений пункт з такою самими назвою та категорією, віднесення такого населеного пункту до іншої категорії здійснюється після його перейменування.

4. До пояснювальної записки до проекту рішення про найменування (перейменування) населеного пункту, крім відомостей, визначених Регламентом Верховної Ради України, включаються також:

- 1) обґрунтування запропонованої назви населеного пункту з посиланням на географічні, історичні, національно-культурні чи інші умови місцевості;
- 2) інформація про рішення відповідної сільської, селищної, міської ради щодо підтримки питання найменування (перейменування) населеного пункту та запропонованої назви, крім випадків, передбачених законом.

5. Назва району у місті є похідною від географічних, історичних, національно-культурних чи інших умов місцевості.

Найменування (перейменування) районів у місті здійснюється відповідною міською радою.

Найменування району у місті здійснюється одночасно з утворенням такого району у місті.

6. Фінансування витрат, пов'язаних з найменуванням (перейменуванням) населених пунктів, районів у містах, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

7. У разі необхідності приведення назви населеного пункту, району у місті у відповідність із вимогами Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів» та Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» таке перейменування здійснюється з урахуванням особливостей, визначених зазначеними законами.

Стаття 16. Громадське обговорення при прийнятті окремих рішень з питань адміністративно-територіального устрою

1. Громадське обговорення питань адміністративно-територіального устрою (далі — громадське обговорення) у випадках, передбачених частиною другою цієї статті, є обов'язковим.

2. Громадське обговорення проводиться у разі:

- 1) утворення населених пунктів;
- 2) утворення (ліквідації) районів у місті;

3) віднесення селищ, сіл до категорії міст;

4) віднесення сіл до категорії селищ;

5) віднесення міст до категорії селищ, сіл;

6) віднесення селищ до категорії сіл;

7) найменування (перейменування) населених пунктів;

8) найменування (перейменування) районів у місті;

9) включення поселень до складу міст, селищ, сіл.

3. До проекту рішення з питань адміністративно-територіального устрою, передбачених частиною другою цієї статті, додається інформація про результати громадського обговорення.

4. Порядок організації проведення громадського обговорення у випадках, передбачених частиною другою цієї статті, визначається відповідною сільською, селищною, міською радою.

5. Строк проведення громадського обговорення визначається відповідною сільською, селищною, міською радою і повинен становити не менш як 30 календарних днів, крім випадків приведення назви населеного пункту, району у місті у відповідність із вимогами Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів».

6. Фінансування витрат, пов'язаних з проведенням громадського обговорення, здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

Розділ III. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 7 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Визнати Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981 року № 1654-Х «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1981 р., № 12, ст. 179; Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 17, ст. 150) таким, що втратив чинність.

3. Внести до Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27) такі зміни:

пункт «з» статті 7, пункт «ж» статті 8, пункт «е¹» статті 10 виключити;

у частині першій статті 12:

пункт «і» викласти в такій редакції:

«і) встановлення та зміна меж сіл, селищ»;

доповнити пунктом «і¹» такого змісту:

«і¹) внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо встановлення і зміни меж сіл, селищ, міст у випадках, передбачених законом»;

частину першу статті 13 доповнити пунктом «е²» такого змісту:

«е²) встановлення та зміна меж сіл, селищ у випадках, передбачених цим Кодексом»;

у пункті «д¹» частини першої статті 16 слово «міст» виключити;

у пункті «е¹» частини першої статті 17 слово «міст» виключити;

частину другу статті 174 викласти в такій редакції:

«2. Рішення про встановлення і зміну меж сіл, селищ приймаються відповідними сільськими, селищними, міськими радами.

У разі якщо встановлення і зміна меж сіл, селищ призводить до зміни меж території територіальної громади, рішення про встановлення і зміну меж сіл, селищ приймається Кабінетом Міністрів України на підставі подання відповідних сільських, селищних, міських рад»;

в абзаці третьому пункту 1 частини третьої статті 186 слова «Верховної Ради Автономної Республіки Крим» виключити.

4. Установити, що, як виняток з положень частини третьої статті 1 цього Закону, населені пункти, які до дня набрання чинності цим Законом були віднесені до категорії міст, у тому числі міст республіканського в Автономній Республіці Крим, обласного, районного значення, з дня набрання чинності цим Законом відносяться до категорії міст.

5. Установити, що, як виняток з положень частини четвертої статті 1 цього Закону, населені пункти, які до дня набрання чинності цим Законом були віднесені до категорії селищ міського типу, з дня набрання чинності цим Законом відносяться до категорії селищ.

6. Установити, що Кодексифікатор адміністративно-територіальних одиниць та території територіальних громад і зміни до нього затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою.

7. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону:

1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

3) забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ, 28 липня 2023 року.

№ 3285-ІХ.

Олаф ШОЛЬЦ: Той, хто інвестує в Україну зараз, інвестує в майбутнього члена ЄС

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Володимир Зеленський, виступаючи перед учасниками форуму, попросив передусім звернути увагу на оборонну сферу в Україні, виробництво зброї, техніки, снарядів, яке нарощує наша країна. Не меншої уваги, за словами Президента, заслуговують українські енергетика, інфраструктура, агропромисловість, відбудова — сфери, які в час війни особливо потребують міжнародної співпраці, а після війни дадуть особливу віддачу кожній компанії, яка почне працювати з Україною та в Україні вже зараз, **повідомляє ОП.**

Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц (на знімку) зазначив, що Україна змогла попри війну забезпечити роботу економіки, та назвав очікувані цифри економічного зростання обнадійливими. За його словами, наразі

в Україні активними є майже дві тисячі німецьких компаній. І це не випадково. «Той, хто інвестує в Україну зараз,

інвестує в майбутнього члена ЄС», — сказав канцлер і обіцяв, що ФРН супроводжуватиме Україну на шляху ре-

форм до членства в Євросоюзі, **повідомляє Укрінформ.**

Канцлер також закликав німецькі компанії у ФРН працювати в Україні, адже багато хто з майже одного мільйона біженців мають високу освіту та є працьовитими, і закликав фірми краще інтегрувати українців.

Також він нагадав, що з початку повномасштабної війни Німеччина надала Україні допомогу на майже 24 мільярди євро. За його словами, наразі триває підготовка зимового пакета, головним завданням якого є створення «захисного щита» з огляду на очевидні плани РФ продовжувати бомбити енергетичну та іншу інфраструктуру, «використовувати холод як зброю проти цивільного населення». Пакет оцінюється в 1,4 млрд євро та включає, серед іншого, систему ППО Patriot, Iris-T6, Gepard тощо.

Фото з Урядового порталу.

Болгарія продовжить лікування та реабілітацію бійців

23 жовтня посол України в Болгарії Олеся Ілашук зустрілася з міністром оборони цієї країни Тодором Тагаревим.

Під час зустрічі йшлося про деякі аспекти співпраці Болгарії та України у військовій сфері. Тодор Тагарев наголосив, що меморандум про наміри, який він підписав разом зі своїм українським коле-

гою під час останньої зустрічі в Брюсселі, відкриває нові можливості в розширенні співробітництва у військово-технічній сфері, у розвитку військової освіти та науки, промислової кооперації тощо, зазначається в повідомленні, поширеному міністерством оборони країни.

Головний акцент на зустрічі було зроблено

на внесок Болгарії в навчальну місію Європейського Союзу з питань військової допомоги Україні. Міністр Тагарев розповів послу про можливості, які Болгарія готова надати для проходження навчання представниками Збройних Сил України в навчальних закладах Міністерства оборони.

Олеся Ілашук також порушила дуже важли-

ве для України питання — продовження лікування та реабілітації поранених українських військовослужбовців.

За словами міністра оборони, усі лікувальні та оздоровчі заклади, які входять до структури Військово-медичної академії, готові, як і раніше, приймати поранених військовослужбовців ЗСУ. Він наголосив, що Болга-

рія залишається провідною країною в межах Трастового фонду НАТО з надання медичного обслуговування і реабілітації українських бійців.

Посол України висловила щиру подяку Болгарії і особисто міністру Тодору Тагареву за всебічну допомогу Україні у протидії російській агресії.

Олександр БЛИК.

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Навіщо путін повертає сталіна

Днями в дитячому парку міста Орлова Кіровської області з'явився пам'ятник найкровожернішому російському диктатору Йосипу сталіну.

На відкриття запросили онука сталіна та родича фелікса дзержинського.

Міський голова сергій популькін дозволив встановити постамент там, де він стояв за радянських часів. Залишилося ще перейменувати орлов на халтурін — таку назву місто мало за радянських часів, у 1923—1993 роках, і відреставрувати про успішне повернення в радянське минуле.

До речі, степан халтурін, чий ім'ям було названо місто, був відомим терористом, який вчинив теракт у Зимовому палаці петербурга, а тероризм у путінській росії нині в тренді.

Частина городян виступила проти встановлення пам'ятника радянському диктатору й звернулася до прокуратури.

Телеграм-канал «Можемо пояснити» з'ясував, що за час правління володимира путіна в росії встановлено 95 пам'ятників йосипу сталіну, а найбільше — після анексії Криму. Дном цинізм стало встановлення бюста радянського диктатора на місці поховань жертв масових репресій у Тверській області.

За кожен рік правління путіна в росії встанов-

лювали по чотири пам'ятники сталіну. Найбільше скульптур диктатора на кількість населення припадає на Північну Осетію, Дагестан та Якутію.

Тімоті Снайдер, професор Єльського університету, історик та письменник, дослідник тоталітаризму, вважає, що російський диктатор путін — глибинний фашист та імперіаліст, який на читався творів ільїна та дугіна. Майбутнє росії він бачить крізь призму минулого.

«Ментальну та моральну катастрофу, до якої країна рухалася не один рік, було прискорено подіями 2022 року, коли репресувати історію стало не соромно. Навпаки, маніпуляції з історією стали модними та заохочуваними», — пояснює перевтілення путіна, який у перші роки влади ще прагнув якихось змін, політолог, «іноземний агент» Андрій Колесников. Як приклад він наводить встановлення в акваторії Фінської затоки прапорів російської імперії, срср та російської федерації. Увесь пафос діяльності путіна — це повертати темне минуле, перетворюючи його на світле майбутнє, і тягнути націю туди, звідки вона вже, здавалося, благополучно пішла. А для того пам'ять має бути репресована.

Богдан КУШНІР.

Терористів пригріли в адміністрації президента

Професійних убивць зі спеціального підрозділу російської військової розвідки, які тероризували європейські країни диверсіями, після того як вони засвітилися і стали відомими, пригріли в адміністрації президента рф.

Мова йде про військову частину №29155, вбивці з якої брали участь в отруєнні Скрипалів в Солсбері та диверсіях на військових складах у Болгарії та Чехії. Ще задовго до війни з Україною, починаючи з 2011-го, як з'ясував The Insider, вони проводили диверсії на території країн НАТО. Командував цим підрозділом генерал-майор андрій авер'янов.

Однією з перших терористичних атак став вибух 12 листопада 2011 року в болгарському селі Ловнідол на складі 152-мм снарядів. Наступна диверсія була проведена в 2012-му на складі біля міста Стралжа, де зберігалися боеприпаси для експорту до Грузії. Вибух був рівноцінний землетрусу силою 1,5 бала за шкалою Ріхтера, загинуло троє осіб, 18 дістали серйозні поранення.

21 березня 2015-го путінські терористи знищили склад в Іганово, де знаходилося понад дві тисячі ракет і протитанкових гранат, призначених для експорту в Україну. Далі ще цікавіше. Приміщення судово-медичної експертизи в Софії, де зберігалися всі докази у цій справі, згоріло 31 травня за нез'ясованих обставин. Перед тим Софію відвідав офіцер військової частини №29155 егор гордієнко, і поспіхом залишив Болгарію за кілька годин перед пожежею.

The Insider та Bellingcat ідентифікували путінських терористів, які використовували закордонні паспорти однієї серії і засвітилися в європейських країнах. Вони залишилися на службі путінського режиму.

Генерал андрій авер'янов став заступником керівника військової розвідки рф, курирує військові та гібридні операції в Африці, Азії і на Близькому Сході. Четверо учасників диверсій в Болгарії стали інспекторами федеральних органів влади путінської адміністрації. іван терент'єв — головний федеральний інспектор у Сахалінській області, микола єжов — у Далекосхідному регіоні, сергій романов — торговий представник рф у Таїланді, рустам джафаров, безпосередньо причетний до вибухів на складах, призначений першим заступником представника президента у Далекосхідному регіоні рф.

Лише полковник володимир мойсєєв, який виступав одним з організаторів невдалого перевороту в Чорногорії, залишається на службі у військової частини №29155. Він був задіяний з перших днів війни в Україні, коли режим доручив терористам вбити політичне керівництво нашої країни.

Генерал авер'янов останній раз в липні 2023-го засвітився на саміті «росія—Африка» у санкт-петербурзі, коли путін представив свою команду, називав їхні посади. Лише один з переговорників загадково представився: «авер'янов андрій — безпека».

Як згодом з'ясувалося, диверсанти з військової частини №29155 мали прямий стосунок до диверсії на складах боеприпасів у Сватовому Луганській області в 2015-му. Вони задіяли безпілотник, який скинув бомбу на склад. Натомість слідство в усьому звинуватило наших військових: не так експлуатували склади. Десятки старших офіцерів було притягнуто до відповідальності. Лише через сім років з'ясували, що до вибухів у Сватовому доклали руку путінські терористи.

Володимир ТИХИЙ.

ПЛАНЕТА

Народні депутати можуть отримати статус спостерігачів у Європарламенті

Президентка Європейського парламенту Роберта Метсола пропонує, щоби депутати з України і Молдови ще до вступу своїх країн до ЄС були представлені в Європарламенті як спостерігачі. Про це **повідомляє «Європейська правда» з посиланням на Politico.**

Метсола вважає, що українські та молдовські депутати ще до офіційного вступу своїх країн у ЄС могли б увійти до складу Європарламенту в статусі спостерігачів. Вона сказала у своїй аргументації, що Європа має «широко розкрити двері» перед тими країнами, які тримають курс на членство, що на практиці могло б виглядати як переваги на єдиному ринку ЄС, залучення до програми обміну студентів Erasmus тощо.

«Можна піти навіть далі, і включити депутатів-спостерігачів у Європарламенті — це жести, які мають значення для суспільств цих країн», — сказала Роберта Метсола.

Вона зазначила, що поговорити про це з політичними групами в Європарламенті, й що думає про аналогічну пропозицію для шести балканських держав, які чекають на вступ до ЄС.

Лідерів Сербії і Косово запросили на четвер до Брюсселя

Президент Сербії Александр Вучич і глава уряду Ана Брнабич багато разів запевняли, що вступ країни до ЄС є пріоритетом для всіх гілок влади країни.

І Сербія завжди намагалася виконувати всі рекомендації Брюсселя на цьому шляху за винятком приєднання до санкцій проти росії. Бо Сербію з нею пов'язують давні історичні, культурні та економічні зв'язки. При цьому Вучич водночас наголошував, що Сербія підтримує суверенітет і територіальну цілісність України, і Крим — це Україна.

Ще одним бар'єром на шляху Сербії до ЄС стали нерегульовані відносини з владою Косово. Як нещодавно зазначив Вучич, «найбільшою перешкодою» для подальшого діалогу Белграда з Приштиною є затягування урядом Косово питання про передбачене ще Брюссельською угодою від 2013 року створення спільноти сербських громад. Згідно з документом її мали створити в 2015-му. Косовський уряд мав надати спільноті сербських муніципалітетів права співпраці у здійсненні своїх повноважень на колективній основі, а також юридичних повноважень у сферах економічного розвитку, освіти, охорони здоров'я, міського та сільського планування.

Брюсселю, мабуть, набридли нескінченні суперечки між Белградом і Приштиною навколо цього питання. І у вітторок речник ЄС Петер Стано повідомив журналістам, що керівництво Євросоюзу запросило прем'єр-міністра Косово Альбіна Курті та президента Сербії Александра Вучича приїхати у четвер, 26 жовтня, до Брюсселя для обговорення цієї проблеми. Він зазначив, що цього разу Європейська комісія презентує їм нову пропозицію щодо розв'язання цього питання. Її виробили після недавніх зустрічей у Приштині та Белграді представників ЄК та обох влад.

Речник ЄС поінформовав, що після відряджень європейських чиновників до двох столиць було обговорено різні пропозиції та ідеї, деякі письмово. Петер Стано зауважив, що від Курті й Вучича «очікують швидких кроків, щоб довести, що вони віддані продовженню процесу нормалізації, виконуючи свої відповідні зобов'язання стосовно угоди про шлях до нормалізації відносин, а також за всіма минулими угодами, без затримок та попередніх умов». При цьому від Косово вимагають забезпечення умов для належного рівня самоврядування Асоціації сербських муніципалітетів.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Місцевого підприємця, який допомагав росії виготовляти високотехнологічне обладнання для військових кораблів, викрила на Закарпатті Служба безпеки України, *передає наш власкор Василь Нитка*

27 жовтня — День української писемності та мови

Найголовніший маркер нашої ідентичності

Розмова з Уповноваженим із захисту державної мови Тарасом КРЕМІНЕМ

Війна прискорила процес дерусифікації

— Тарасе Дмитровичу, другий рік поспіль зустрічаємо День української писемності та мови, на жаль, за умов війни. Суспільство, здається, виробило новий погляд на використання рідної мови, її повсюдне застосування — у всіх без винятку сферах життєдіяльності. Чому, на вашу думку, саме зараз стався такий тектонічний злам?

— Повномасштабне вторгнення кардинально змінило мовну ситуацію в Україні, стало катализатором ціннісної трансформації українців, адже відбулося переосмислення свого культурного коріння і національної ідентичності. Прийшло розуміння, що **рідна мова виконує не лише комунікативну функцію, а й націєтворчу**. І сьогодні підтримка української як єдиної державної в усіх сферах суспільного життя безпрецедентна за всі роки незалежності.

Саме мовний кордон чітко вказав на ворога і нагадав: українська, як один з найголовніших маркерів нашої ідентичності, — основа національної безпеки та української державності. З початком повномасштабного вторгнення весь світ побачив, що мовне питання у цій війні довгий час недооцінювалось. Українська — одна з головних цілей путіна.

Після 24 лютого 2022-го рідна мова стала нашою справжньою лінією оборони і спротиву. Українці масово почали відмовлятися від мови агресора, деокуповуючи свій мовний простір. Війна прискорила процес дерусифікації та унеможливила подальше просування будь-яких проросійських наративів. Українська, відвоюючи свої позиції, впевнено пішла у свій вирішальний контрнаступ: нині весь цивілізований світ розуміє, що фронт боротьби за Україну — це і фронт утвердження державної мови.

— 25 жовтня ви провели круглий стіл, на який запросили багатьох державних очільників. Які основні меседжі цього важливого заходу?

— Наш круглий стіл «Функціонування української мови як державної: проблеми імплементації та удосконалення законодавства» присвячений Дню української писемності та мови, який Україна вперше відзначає 27 жовтня.

Ми говорили про мовний закон, один з найголовніших законодавчих актів країни, який був ухвалений в 2019 році і вдало реалізував уже сім хвиль імплементації. Про те, що в умовах воєнного стану цей документ є ключовим, а рівень його виконання має бути максимально високим.

Але, незважаючи на те, що всі чинні норми щодо порядку застосування державної мови зараз працюють на всіх теренах України за винятком окупованих територій, — практика застосування окремих норм мовного закону виявила низку проблем. Вони стосуються сфери телебачення, Інтернету, освіти тощо. Крім того, є питання щодо забезпечення перекладу та опублікування державною мовою міжнародних договорів України, а також опрацювання і утвердження стандартів української мови, розробки та затвердження правничої й медичної термінології.

Говорили і про необхідні кроки на шляху імплементації та вдосконалення мовного закону. Зокрема, про невідкладність затвердження Державної програми розвитку й забезпечення функціону-

вання української мови як державної, яка має передбачати державні та комунальні безоплатні курси з вивчення української мови; підготовку української мови та мовних інституцій до вступу України до ЄС.

Головна мета диктанта — єднання

— Радіодиктант національної єдності уже став традиційним. Як зросло його суспільне значення за останні два роки?

— Головна мета диктанта — єднання, єднання всіх українців і в Україні, й поза її межами. Від початку повномасштабного вторгнення мільйони наших співвітчизників змушені були виїхати за кордон. Долучившись із Польщі, Німеччини, Великої Британії, Бельгії, Франції, Америки, Бразилії до написання радіодиктанта національної єдності, всі вони стануть частиною великого загальнонаціонального дійства. І цей зв'язок з Україною є дуже важливим.

Диктант також відіграє важливу роль у залученні школярів і студентів до величного світу української мови. Після написання ви можете самостійно перевірити помилки чи надіслати листа для перевірки на адресу Українського радіо. Але всі розуміємо, що це не головне. Головне — участь. Радіодиктант писатиметься за шкільними партами, в чиновницьких кабінетах, у лікарнях, у посольствах України по всьому світу, в окопах у зоні ведення бойових дій... Очевидно, що серед написантів буде і багато іноземців, які, виявляючи солідарність з українським народом, почали вивчати мову Героїв. Готовність долучитися до спільного — це повага до нашої мови й культури. Наша сила в єдності, продемонструймо це і 27 жовтня об 11:00, під час написання радіодиктанта.

Вірю, що цьогорічний мовний марафон єдності стане наймасовішим.

— Ви повернулися з міжнародного форуму, який відбувся у Словенії... Будь ласка, трохи розкажіть про цей захід і загалом діяльність Уповноваженого у аспекті міжнародної співпраці...

— 11–13 жовтня я брав участь у роботі 20-ї Генеральної асамблеї Європейської федерації національних мовних інституцій (EFNIL), що відбулася в Люблянці.

Минулого року, за моєї ініціативи, на позачерговому засіданні Генеральної асамблеї EFNIL, яка об'єднує національні мовні інституції країн — членів ЄС, одногласно ухвалено рішення про надання Україні статусу асоційованого члена. Членство України в EFNIL — один із чинників незворотності руху нашої держави до стандартів європейської спільноти, можливість для популяризації

та вивчення української як майбутньої мови Європейського Союзу, для обміну досвідом та кращими мовними практиками. Для нас дуже важливо бути в європейській сім'ї, де визнають цінність національних мов.

Уже другий рік поспіль інформую європейських партнерів про злочини, які вчиняє росія щодо громадян України від початку повномасштабного вторгнення в контексті дискримінаційних дій окупантів проти українців за мовною ознакою. Проводж 2022–2023 років ми підготували 14 англійських дайджестів «Стоп лінгвоциду», у яких висвітлюємо факти лінгвоциду української мови на тимчасово окупованих територіях. Ми доносили важливість тиску і санкцій на країну-терориста.

Працюючи в напрямку посилення взаємодії з закордонними українцями, перебуваю на постійному зв'язку зі Світовим Конгресом Українців. Українські школи за кордоном потребують підтримки, зокрема щодо вивчення української мови.

Уже зараз маємо напрацьовувати стратегію реінтеграції закордонних українців, а також дати можливість проходити сертифікацію на рівень володіння державною мовою для викладачів українських освітніх закладів за рубежом.

— Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України одногласно підтримав розроблений Мінкульту проєкт Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року. Що це означати на практиці?

— До слова, ця програма мала з'явитися ще 2020 року, як це передбачено законом про державну мову. Проте в попередні роки з боку профільного МКІП (Міністерство культури та інформполітики) в питаннях формування та реалізації державної мовної політики, імплементації мовного закону бракувало лідерства. Сподіваюся, що зараз усе зміниться і, як і погоджено попередньо, 27 жовтня у День української писемності та мови МКІП представить програму.

Питання затвердження Державної цільової програми, яка підкріплена дієвим фінансовим ресурсом, є одним із ключових пріоритетів. Адже це питання державного розвитку і державних перспектив, це про нашу обороноздатність, про нашу боротьбу з наслідками зросійщення. Українська повинна не тільки бути захищеною, а й мати відповідні умови для свого розвитку й забезпечення функціонування в усіх сферах суспільного життя, визначених законом. Державна мовна програма зміцнить статус української, а також дасть можливість створити дієві механізми її захисту й розвитку. Вона передбачатиме створення розгалуженої мережі доступних безплатних державних та комунальних курсів із вивчення української мови, підтримку в опануванні української мови за кордоном, виготовлення якісного україномовного контенту.

У межах державної програми також буде реалізовано низку спецпроектів, серед яких подолання наслідків лінгвоциду української мови та заходи з відновлення функціонування державної мови на деокупованих територіях.

Перші ознаки

лінгвоциду

з'явилися 2014-го...

— Ця війна принесла у життя українців і такий страшний негатив, як лінгвоцид. Що можна йому протиставити?

— Лінгвоцид — один із найбільших ризиків у гуманітарній сфері, пов'язаних із російською агресією, яка триває вже десятиріччя. Перші ознаки лінгвоциду з'явилися 2014-го, з незаконною окупацією Криму, а також частин Донецької та Луганської областей. Ще в 2021 році ми оприлюднили огляд щодо обмеження функціонування державної мови на тимчасово окупованих територіях України та говорили про катастрофічні наслідки русифікації. Після початку повномасштабного вторгнення кремлівська людиноненавистницька ідеологія «рузского міра», використовуючи пропагандистську тезу про так званий захист російськомовних, з новою силою розпочала наступ на українську мову. З прямої вказівки путіна на тимчасово окупованих територіях відбувається цілеспрямоване нищення та витіснення української мови як визначальної ознаки української нації. Лінгвоцид охопив усі сфери суспільного життя, але найбільше постраждала освітня сфера.

Починаючи з 24 лютого 2022 року ми фіксуємо всі факти лінгвоциду на тимчасово окупованих територіях і тісно комунікуємо з правоохоронними органами та правозахисними організаціями по кожному з таких епізодів.

Що ми можемо цьому протиставити? По-перше, злочин має бути належним чином задокументований. Аби у майбутньому і окупант, і колаборант, причетний до звуження сфери функціонування української мови, понесли покарання. Ідеться й про тих, хто видавав злочинні накази, а також про тих, хто їх безпосередньо виконував.

По-друге, аби притягнути винних у злочині лінгвоциду до міжнародної відповідальності, маємо для початку впровадити зміни до чинного українського законодавства — внести до Кримінального кодексу України положення про відповідальність за злочини лінгвоциду.

По-третє, вже зараз ми маємо працювати над заходами з відновлення функціонування державної мови на деокупованих територіях. Так, на всіх деокупованих територіях України повинні діяти програми розвитку української мови. В цьому аспекті хотів би акцентувати увагу на прикладі Херсонщини, де 24 громади розробили та затвердили місцеві мовні програми. Цікаво, що в цьому списку є громади, які досі перебувають під окупацією. Ухвалення мовних програм на цих територіях — це робота на випередження. Влада визначила пріоритетні завдання і вже готується забезпечити мовні потреби наших громадян: організувати безоплатні мовні курси, поповнити бібліотечні фонди, розпочати процес дерусифікації громадського простору, підготувати освітній десант для роботи на цих територіях.

— Вивіски недержавною мовою: це просто недалекоглядність, дивна мода чи щось інше?

— Можна сказати, що все разом. Це і про недалекоглядність, і про загравання окремих представників бізнесу на «мовній темі». Застосування недержавної мови у висівках — це ознака відсутності державних поглядів та елементарної культури.

З метою створення умов для належного захисту прав громадян на отримання інформації державною я неодноразово звертався до міських голів низки населених пунктів, в яких були зафіксовані порушення мовного законодавства при розміщенні зовнішньої реклами та вивісок, з вимогою їх усунення. За моїми зверненнями в Харкові, Миколаєві, Одесі, Ужгороді, Чернігові триває робота з демонтажу вивісок і зовнішньої реклами, виконаних лише недержавною мовою.

— Регіональна мовна політика на тлі підготовки нашої держави до вступу до ЄС. Які тут відбуваються процеси?

— На шляху до євроінтеграції ми продовжуємо удосконалювати українське законодавство щодо сприяння розвитку мовної самобутності всіх корінних народів і представників національних меншин України. Так, із липня 2021-го в нас діє Закон «Про корінні народи України», а з липня 2023-го набрав чинності Закон «Про національні меншини (спільноти) України». Ці документи спрямовані на реалізацію прав та свобод осіб, які належать до корінних народів та національних меншин, надають надійні гарантії розвитку інших мов застосовуючи принципи і стандарти Європейського Союзу.

Під час підготовки до ухвалення закону про національні меншини були враховані мої пропозиції, завдяки чому вдалося ухвалити такий документ, що створює нові можливості для застосування мов національних меншин, але при цьому не звужує сферу функціонування державної. Впевнений: українці, глибоко усвідомивши значення рідної мови, у своїй державі не допустять жодних утисків інших мов.

— На завершення: що Уповноважений вважає Перемогою у інституції, яку очолює?

— За 2021 рік секретаріатом Уповноваженого зареєстровано і опрацьовано 3574 звернень щодо порушення мовного закону, в 2022-му — 2846. За 9 місяців 2023-го на нашу адресу вже надійшло 3015 звернень. Очевидно, що до кінця року будемо мати приблизно 4000. Проте ця цифра не свідчить про негативну тенденцію. Кількість звернень — це не тільки про порушення, а й про сумлінність громадян у обстоюванні своїх мовних прав, про усвідомлення ролі української мови у боротьбі з агресором. Сподіваюся, що ті мовні зміни, які зараз відбуваються в країні, остаточно знімуть із порядку денного мовне питання — назавжди зникне наратив про «какаяразніца». І судитися з Уповноваженим щодо оскарження рішення про накладання штрафу за порушення мовного закону, що відбувається і зараз, в умовах воєнного стану, буде поза нормою моралі.

Мовний фронт — не поле для баталій, а нові можливості для національного єднання й утвердження наших цінностей. Саме тому особисто Перемогою вбачаю єднання якомога більшої кількості українців навколо державної мови.

Говоримо українською, посилюймо нашу обороноздатність та наближаймо Перемогу!

Розмовляв Василь НИТКА.

Фото надано автором.

До 90-х роковин Голодомору-геноциду

Жертвами сталінської ненависті стали чотири мільйони дітей

Голодомор 1932—1933 років, що забрав життя мільйонів українців, — це свідомо і планомірно політика сталінського режиму, стратегія і тактика якого була спрямована на упокорення українського селянства, що тисячами повстань відповіло на колективізацію, розкуркулення, гоніння «соціально чужих елементів», знищення в УРСР виявів соціальної активності, а загалом на ліквідацію соціально-економічних підвалин української нації — такою висновку дійшли учасники міжнародної наукової конференції «Диктатори ХХ—ХХІ століть: тоталітарні режими та наслідки для суспільства», презентація збірника матеріалів якої відбулася у Києві.

Збірник відкривається статтею, у якій доктор юридичних наук, віце-президент Національної академії правових наук України Наталя Кузнецова зазначає: «Останніми дослідженнями, ініційованими у 2019 році Національним музеєм Голодомору-геноциду у справі щодо геноциду українців у 1932—1933 рр., на підставі проведеної за призначенням СБУ експертизи встановлено, що жертвами Голодомору стали 10,5 мільйона українців, із них — 9,1 мільйона — на території України та 1,4 мільйона — у місцях компактного проживання українців у межах СРСР».

За даними істориків, серед убитих голодом — 4 мільйони дітей.

Академік Національної академії правових наук, завідувач кафедри криміналістики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Валерій Шепітько під час презентації видання наголосив: «Застосування сучасних наукових даних та проведення судових експертиз дає змогу встановлювати факти щодо кількості загиблих людей, загибелі певних груп населення, причин настання смерті, матеріальних збитків, створення тяжких життєвих умов, скорочення дітонародження тощо. Встановлення історичної правди є кроком до відновлення справедливості, побудови вільної України».

Наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. науковці отримали доступ до розкритих матеріалів та розпочали системну роботу зі встановлення усіх обставин сталінського злочину проти людяності (це злочини, спрямовані на знищення самої природи людини; ці діяння вважають найжахливішими злочинами, адже вони означають усвідомлені масові вбивства або за фактом самого існування людей, або за фактом приналежності до етнічної чи національної групи (геноцид).

За результатами проведених досліджень до Служби безпеки України було спрямовано відповідні документи, за якими порушено дві безпрецедентні в сучасній історії кримінальні справи за фактом вчинення злочину, передбаченого ст. 442 «Геноцид» розділу ХХ «Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» Кримінального кодексу України. Під час слідства було викрито мету, форми та методи скоєння злочину Голодомору-геноциду; встановлено організаторів та виконавців злочинних дій; введено в обіг великий масив раніше не відомих документів; міжнародному рівні заведено злочин Голодомору-геноциду як злочин проти української нації.

Постановою Апеляційного суду міста Києва від 13 січня 2010 року встановлено факт причетності до організації Голодомору 1932—1933 рр. вищого керівництва СРСР, УРСР та комуністичної партії.

Дослідники зазначають, що під час досудово-

го розслідування проведено 8 складних судових експертиз і встановлено, що організаторами геноциду 1932—1933 рр. в УРСР та Північно-Кавказькому краї, де компактно проживали українці, були керівники ЦК КП(б)У І. Акулов, П. Любченко, В. Строганов, А. Кисельов, Г. Петровський, М. Алексєєв, М. Демченко, М. Майоров, С. Саркісов, Р. Терехов, В. Чернявський, П. Маркітан, керівники каральних органів В. Поляков, В. Балицький, С. Реденс, К. Карлсон, І. Леплевський, а також перший секретар Північно-Кавказького краю Б. Шеболдаєв.

Спочатку голод як зброю використав Ленін — його політика продрозверстки та надмірне вивезення з України хліба призвели до масового штучного голоду 1921—1923 рр., що став репетицією Голодомору-геноциду.

«Масовий штучний голод — це ціна, яку сплачувала українська нація за свою свободу, за прагнення до волі», — наголосив Валерій Шепітько.

Відповідно до архівних джерел, російсько-більшовицькі війська окупували УНР лише внаслідок трьох російсько-українських воєн і лише у 1920 році. Однак національно-визвольні змагання тривали до 1928 р., а поде-

Валерій Шепітько, Валерій Шепітько, доктор юридичних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка

куди і до 1930-х років — у кремлі заявляли про «боротьбу з бандитизмом».

«Московія завжди розглядала Україну як головний об'єкт своєї геноцидної політики, — зазначає доктор історичних наук Олеся Стасюк. — Це було пов'язане з тим, що, заперечуючи право українців на існування та винищуючи їх, кремль привласнював культуру й історію нашого народу. Існування «російської імперії» (включно з комуністичним періодом) неможливе без України. Саме тому періоди прямого фізичного винищення українців москва чергувала з умовно мирними періодами, коли вчиняла геноцид культурний, духовний і моральний». Дослідниця наголосила, що у ті періоди, коли сила українського опору русифікації зростала, кремль знову вдавався до геноциду українського народу. «І сьогоднішня агресія проти України не стала винятком, — каже Олеся Стасюк. — Російська пропаганда навіть не намагається приховати, що напад на нашу державу був учинений через відчуття того, що українці «ідуть назавжди».

До презентованого збірника увійшли статті учасників конференції — правників, істориків, журналістів, лікарів, слідчих, військових, які досліджують злочини, скоєні диктаторами ХХ—ХХІ століть,

і розкривають причини та наслідки Голодомору-геноциду 1932—1933 рр. та геноциду українців 2022 р. Зокрема, докторів історичних наук Володимира Сергійчука і Василя Марочка, правознавця Семена Глузмана, британського письменника, журналіста-розслідувача Джона Свіні, який виступив зі статтею «Кілер сидить у москві». Матеріали конференції доповнено висновками комплексних судових експертиз.

Павло Смовж, редактор Івано-Франківської райгазети, наголосив на необхідності продовжувати роботу над такими збірниками. «Цю роботу потрібно продовжувати постійно, документувати. Ця робота важлива не тільки для сучасників, а ще більше вона важлива для наших наступників. Бо молодь не буде знати того всього, що ми бачили та пережили. А також що наші попередники пережили. Тому це — дуже важлива робота», — зазначив журналіст.

Світлана ЧОРНА.

На знімку: доктор історичних наук Володимир Сергійчук (другий праворуч) присвятив темі дослідження голодоморів в Україні не одне десятиліття.

Фото Георгія ЛУК'ЯНЧУКА.

ВІСТІ З ГРОМАД

Снайпери на колесах

Сарненська. Представники Благодійного фонду «Доброта» передали мікроавтобус Citroen для потреб взводу снайперів однієї з військових частин. Але перед цим Сарненська міська рада долучилася до повної діагностики та ремонту автомобіля, щоб забезпечити надійність і функціональність на передовій.

Навчатимуться в одну зміну

Рокитнівська. Віднині учні села Блажове цієї громади навчатимуться в одну зміну, з більшим комфортом. Адже в ліцею додалися додаткові класи. Їх облаштували у сусідньому до закладу дитсадку, де частина площ не використовувалася і була занедбана. На ремонт та облаштування додаткових класів з місцевого бюджету виділили 800 тисяч гривень, розповів рокитнівський селищний голова Григорій Таргонський.

Паспорти на місці

Корецька. Лише 4 жовтня у Корці відкрито паспортний сервіс (раніше люди їздили для цього у Рівне чи Гощу), а його послугами вже скористалося чимало мешканців громади. Так, паспорти громадянина України (у формі ID-картки) оформили 80 осіб, для виїзду за кордон — 47. Про це повідомила корецький міський голова Людмила Дмитрук.

Майків та села — для ЗСУ

Гошанська. Виручені під час благодійного ярмарку у селі Майків 24 370 гривень передані на придбання автомобіля для 117-ї ОМБр ЗСУ, у складі якої боронить Україну гошанець Ігор Москальчук. Максимальну активність виявили вчителі та учні Майківської гімназії — зібрали понад 11 тисяч гривень. Організували ярмарок культпрацівники Майкова, Гощі, Воскодавів, Липок, Бочаниці, Жаврова, Русівля, Федорівки. А під час іншого ярмарку в Гошанському ліцеї на це саме авто зібрано 38 400 гривень. Про це повідомив гошанський селищний голова Микола Панчук.

Добірку підготувала наш власкор на Рівненщині Олександра ЮРКОВА.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений диплом за спеціальністю "Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти" серія НВ № 829299 виданий ДДМА у м.Краматорськ 28.06.1986р. реєстраційний № 105 та додаток до диплому, виданий 17.07.1986р. № 105 на ім'я **Оробинської Валентини Миколаївни**, вважати недійсними.

Приватний нотаріус Херсонського міського нотаріального округу Волкодав В.Г. розшукує спадкоємців: Досенко Олену Сергіївну, 03.08.1983 року народження, та Досенко Любові Сергіївну, 02.03.1991 року народження, після смерті 17.04.2023 року Досенко Любові Іванівни.

Звертатися за адресою: м. Херсон, вул. І.Кулика, 124, тел. +380 97 071 86 70, e-mail: volkodav1649@ukr.net.

Втрачена картка водія до тахографа, номер картки UAD0000009СМІ000 видана 24.05.2022р. ДП "ДержавтотрансНДІпроект" на ім'я **Чубач Анатолій Геннадійович**, вважати недійсною.

Втрачене посвідчення про багатодітність, видане на ім'я **Харчик Олени Миколаївни**, вважати недійсним.

Втрачений **військовий квиток** виданий Ужгородським об'єднаним міським військовим комісаріатом від 1986 р. на ім'я **Снігура Олександра Захарійовича** вважати недійсним.

Приватний нотаріус Сумського міського нотаріального округу Крюченко І.О. повідомляє про відкриття спадщини після померлої **09.05.2023 року Шубіної Галини Олександрівни**, **26.04.1958 року народження**, та запрошує спадкоємців померлої до **09.11.2023 року** звернутись для оформлення спадщини за адресою: Сумська обл., м. Суми, вул. Британська, буд.11, кв.3, тел. +380993838624.

Приватний нотаріус Криворізького районного нотаріального округу Коваленко І.М. повідомляє про відкриття спадкової справи після смерті **09.07.2023 Тимофєєва Петра Михайловича**, **13.04.1937 р.н.** Спадкоємців Тимофєєва Петра Михайловича, **13.04.1937 року народження**, який помер **09.07.2023**, а також всіх, кого стосується ця інформація, прохання звертатися за адресою: м.Кривий Ріг, вул.Віталія Матусевича, 48/21, тел.(056)405-16-74, (067) 7834923.

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (англійського аукціону) з продажу активів АТ «АЙБОКСБАНК»

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
G21N025129	Основні засоби в кількості 92 одиниці
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170205 Дата проведення аукціону: 08.11.2023 р.	
Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
G21N025130	Основні засоби в кількості 54 одиниці
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170206 Дата проведення аукціону: 08.11.2023 р.	
Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
G21N025131	Основні засоби в кількості 19 одиниць
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170207 Дата проведення аукціону: 08.11.2023 р.	
Місце проведення аукціону:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktiv-i-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціону:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (голландського аукціону) з продажу активів АТ «АЙБОКСБАНК»

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
GL18N025134	Право вимоги за кредитним договором № 09/2016 від 23.11.2016 та дебіторська заборгованість за договором №НВ-24757 від 21.11.2016, що укладені з суб'єктом господарювання
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170211 Дата проведення аукціону: 14.11.2023 р.	
Місце проведення аукціону:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktiv-i-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціону:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

■ **1885.** Народився Андрій Ніковський — український літературознавець, мовознавець, журналіст, громадський і політичний діяч, міністр закордонних справ в уряді УНР. ■ **1938.** Августин Волошин призначений новим прем'єр-міністром автономного уряду Підкарпатської Русі. ■ **1972.** Помер Ігор Сікорський — американський авіаконструктор українського походження, автор першого світового рекорду швидкості (з екіпажем) — 111 км/год (1911 р., на літаку «Сікорський-2»), збудував майже 15 типів літаків, першим створив турбінні вертольоти і вертольоти-амфібії; конструктор першого вдалого американського гелікоптера.

№ 215 (8232) ЧЕТВЕР, 26 ЖОВТНЯ 2023

Сьогодні в Україні утримається волога нестійка погода з дощами, на Лівобережжі опади будуть значними. Температура вдень 9—17 градусів тепла. Вночі — 6—11 вище нуля. Вітер південно-західний, 5—10 м/с

СПОРТ

Трубін зіграв увесь матч, Зінченко і Лунін були в запасі

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий етап. Третій тур. 24 жовтня. **Група А.** «Галатасарай» (Туреччина, Стамбул) — «Баварія» (Німеччина, Мюнхен). 1:3. «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Копенгаген» (Данія). 1:0.

«Баварія» — 9 очок, «Галатасарай» — 4, «Манчестер Юнайтед» — 3, «Копенгаген» — 1.

Група В. «Севілья» (Іспанія) — «Арсенал» (Англія, Лондон). 1:2. Оборонець «канонірів» і збірної України Олександр Зінченко провів матч у запасі.

«Ланс» (Франція) — ПСВ (Нідерланди, Ейндговен). 1:1. «Арсенал» — 6, «Ланс» — 5, «Севілья» — 2, ПСВ — 2.

Група С. «Уніон» (Німеччина, Берлін) — «Наполі» (Італія). 0:1. «Брага» (Португалія) — «Реал» (Іспанія, Мадрид). 1:2. Український воротар мадридців Андрій Лунін провів поєдинок на лаві запасних.

«Реал» — 9, «Наполі» — 6, «Брага» — 3, «Уніон» — 0.

Група D. «Інтер» (Італія, Мілан) — «Зальцбург» (Австрія). 2:1. «Бенфіка» (Португалія, Лісабон) — «Реал Сосьєдад» (Іспанія, Сан-Себастьян). 0:1. Вартовий воротар господарів українець Анатолій Трубін увесь матч захищав ворота господарів. Кілька разів рятував команду, але один м'яч пропустив.

«Реал Сосьєдад» — 7, «Інтер» — 7, «Зальцбург» — 3, «Бенфіка» — 0.

«Шахтар» очолив боснієць Пушич

Офіційно тренером донецького «Шахтаря» став боснієць Маріно Пушич, повідомляє офіційний сайт клубу. Є інформація, що за фахівця, якого «Феєноорд» відпустив неохоче, донеччани заплатили солідну компенсацію. Сума не називається.

Контракт із фахівцем розраховано до завершення сезону-2025/2026. Останнім часом 52-річний Пушич працював асистентом Арне Слота у «Феєноорді» (Роттердам), раніше — помічником в інших нідерландських клубах — «Твенте» та АЗ (Алкмаар).

Пушич лише один сезон у кар'єрі провів у статусі самостійного тренера, але вельми успішно. У сезоні-2018/2019 він працював у «Твенте» — під його керівництвом команда виграла другий дивізіон нідерландського чемпіонату та повернулася до еліти.

«Хоча мені дуже подобалося у Роттердамі, бути наставником донецького «Шахтаря» — унікальна можливість для мене з усіх поглядів», — сказав Пушич.

Помічником нового тренера «гірників» стане 51-річний хорват Маріо Станич.

Як повідомлялося, під керівництвом виконувача обов'язків тренера «гірників» Даріо Срні команда перемогла ЛНЗ (3:0) у рамках 11-го туру чемпіонату країни. Раніше донецький клуб звільнив нідерландця Патріка ван Леувена.

Як відомо, «Шахтар» посідає третє місце в чемпіонаті УПЛ — 21 очко у 10 матчах.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

рашистів лякають диверсійні операції ЗСУ у їхньому тилу

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Протягом минулої доби відбулося майже 80 бойових зіткнень. Загалом ворог завдав 6 ракетних та 51 авіаційний удар, здійснив 66 обстрілів з реактивних систем залпового вогню по позиціях наших військ та населених пунктах... Є загиблі та поранені серед цивільного населення. Руйнувань та пошкоджень зазнали багатоквартирні та приватні житлові будинки, а також інша цивільна інфраструктура», — йдеться у повідомленні. Водночас ЗСУ ліквідували 800 окупантів.

Впродовж цього тижня окупанти з новими силами пішли в атаку на півдні та півночі Авдіївки, маючи намір реалізувати свій план охоплення міста. Якщо на півдні їхнє просування в районі Водяного не мало значних успіхів, то в районі

Красногорівки набуло загрозливих обрисів, кажуть військові експерти. Вдруге за тиждень росіянам вдалося вилізти на терикон, який височіє над містом. Проте, як зазначив директор інформаційно-консалтингової компанії Defense Express Сергій Згурець, артилерія ЗСУ й FPV-дрони не дають противнику активно працювати на Авдіївських териконах.

«Те, що противник заліз на північну околицю території терикону, погіршує наше тактичне положення. Але ми бачимо, що артилерія ЗСУ й FPV-дрони не дають противнику там активно працювати. Їх там постійно знищують Сили оборони. Більше значення мають Авдіївський коксохімічний завод і залізниця, яка проглядається з цього терикону», — пояснив Згурець.

МАЛЮНОК ДНЯ

Kusto.

Для наших ППО і ЗСУ «шахеда» — як для байкера мопеди.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Водночас події на лівобережжі Херсонщини почали так сильно непокоїти російських загарбників, що вони перекидають туди недобиті на південному фронті частини. Проте підсилити свої гарнізони вздовж берега Дніпра їм не вдається, оскільки диверсійні загопи ЗСУ ще більше розширюють зону свого впливу, щоденно переправляючи на лівобережжя нові підкріплення.

Наразі наші військові взяли під контроль території від Антонівського мосту до сіл Піщанівка та Підступне, вийшовши на дорогу, яка йде від Олешків до Козачих Лагерів. На північ від Лагерів ЗСУ також почали створювати ще один плацдарм у районі села Кринки, ймовірно контролюючи частину цього села. Рашисти побоюються, що ці диверсійні операції можуть перерости у справжній другий фронт у їхньому тилу.

Після ударів АТАСМС аеропорт у Бердянську втратив свій функціонал, а, за даними зс рф, 19 своїх гвинтокрилів, ще 17 були ліквідовані в Луганську.

Третій день поспіль Севастопольську бухту атакують наші підводні та повітряні дрони. Окупанти звітують про те, що все збили, однак дим над містом вказує, що це не так, тому очікуємо на добрі новини з Криму.

Ольга ВІТЕР.

Дунай зарибили осетровими

ПЕРСПЕКТИВА

Ініціаторами заходу став Всесвітній фонд природи WWF-Україна, який шостий рік займається збереженням осетрових видів риб в Україні.

Зарибок вирощено Одеським осетринницьким комплексом. Понад 2,5 тисячі молоді осетрових видів риб се-

редньою наважкою 150—300 грамів уже підкорюють води Дунаю.

Зариблення має не лише прямий природо-

охоронний характер, а й далеку стратегічну мету — сприяти відновленню популяції осетрових у Дунаї та забезпечити моніторинг і охорону їхніх оселищ. Заступник міністра аграрної політики та продовольства України Віталій Головна зазначив, що попу-

ляції осетрових видів риб продовжують перебувати під загрозою зникнення.

«Вплив гідробудівництва, зарегульованості річок, інтенсивного промислу та браконьєрства призвели до значного скорочення осетрових та занесення їх до Червоної книги України. Російська агресія, підлив Каховської ГЕС спровокували екологічну та гуманітарну катастрофу і поставили під загрозу існування багатьох видів дикої фауни, зокрема й осетрових», — наголосив посадовець.

Зариблення відбулося завдяки фінансуванню WWF-Нідерланди спільно з Rewilding Europe задля збереження осетрових видів риб в Україні. «Осетрові — одні з найцінніших риб нижнього Дунаю. Вони є важливою частиною річкових екосистем і водночас найвразливішим видом у світі. WWF-Україна системно працює задля відновлення популяції червонокнижних видів осет-

рових риб в акваторії української частини Дунаю», — зазначила керівниця напрямку «Вода» WWF-Україна Оксана Коваленко.

Цьогоріч спостерігалось збільшення чисельності видів осетрових, особливо у літній період, у гирлі Дунаю. Держрибагентство запровадило додаткові заходи для збереження цих видів, заборонило промислове рибальство на певних ділянках Дунаю. «Додаткове збільшення кількості осетрових у Дунаї є важливим кроком для їх збереження і відновлення. Адже через терористичні дії росіян на півдні України генофонд осетрових, на жаль, втрачено», — зазначив т.в.о. голови Держрибагентства Ігор Клименко.

Участь у зарибленні також взяли представники Міндовкілля, Дунайського біосферного заповідника, Одеського осетринницького комплексу, громадськість.

Олена ІВАШКО.

Фото з сайту Мінрагполітики.

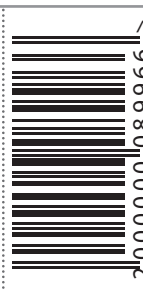

Відповідальні за підготовку номера: Тетяна ПАСОВА, Алла ДОДАТКО.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 91081
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок 503-68-73; відділ реклами 503-61-92;
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний; reklama1@golos.com.ua — відділ реклами; let@golos.com.ua — відділ листів; foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua

